

Dne 5. července 2010 byl u příležitosti 230. výročí tajného shromáždění valašských evangelíků odhalen pamětní kámen Na Bílé, který bude připomínat tuto událost.

SETKÁNÍ K 230. VÝROČÍ TAJNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ VALAŠSKÝCH EVANGELÍKŮ A HUSOVA SLAVNOST 5.7.2010 v 18 h na Bílé

Liptalanka – hraje několik skladeb

Na závěr: Bývali Čechové

Přivítání: Paní starostka Řezníčková

Píseň pěv.sboru: EZ 467

*Kdož jste Boží bojovníci a zákona jeho,
prostež od Boha pomoci a doufejte v něho,
že konečně s ním vždycky zvítězíte!
Kristus vám za škody stojí, stokrát víc slibuje;
pak-li kdo proň život složí, věčný míti bude:
blaze každému, kdož na pravdě sejde!
Ten Pán velí se nebáti záhubců tělesných,
velí i život složiti pro lásku svých bližních.*

Vzpomínka na událost v roce 1780: Far.Jaroslav Voda

Společná píseň: Kdo za pravdu hoří

1. Kdo za pravdu hoří v svaté oběti, kdo za lidstva práva život posvětil,
kdo nad křivdou bídných slzu vyronil, /: tomu naše píseň slávou zazvoní! :/
2. Kdo si stojí v slovu, byť se shrnul svět, kdo si statečností v nebi věnec splet;
koho dar nesvede, hrozba neskloní, /: tomu naše píseň slávou zazvoní!. :/
3. Bůh sám šlechetnosti nebe vystavil, věčné on pro podlost peklo podpálil;
kdo ctí pravdu Boží, Boží zákony: /: Tomu naše píseň slávou zazvoní! :/

Kázání a modlitba s modlitbou Páně: Far. Jan Hudec

Společná píseň: Ó svatý Bože, EZ 580, sl.1 a 6

1. Ó svatý Bože, slyš naše hlasy, když k tobě lkáme za národ svůj
Vrať jemu opět ty blahé časy, kdy nad ním zářil obličej tvůj.
Ach, Pane drahý, národ náš milý, tvou povrh pravdou v neštěstí svém,
Nehledá tebe, tvé nezná síly, ó vrať se k němu, oslav se v něm.
- 2.(6.) Vzbud' nám, ó Pane, jak Hus byl lidi, by český národ budili zas,
ať srdce naše jásajíc vidí, že vrací nám se milosti čas.
Ó vyslyš prosby za národ český, ať zvýšen českým jsi hlaholem,
a naprav všechny ty jeho stezky, ať zkvete rajsky ta česká zem!

Odhalení pamětního kamene: Zástupci obcí Liptál a Seninka

Požehnání far.J.Hudec

ZAPÁLENÍ VATRY

Pěvecký sbor

Hranice vzplála

Šestého července na strahovských hradbách

Liptalanka

skladby k poslechu a společnému zpívání

Tajné shromáždění evangelíků v Kubíkovém žlebě

Významnou událostí, která se přímo dotkla **Liptálu a Seninky**, byla tajná návštěva evangelického kazatele u Uher. Kazatel přišel na Valašsko na pozvání evangelíků shodou okolností 14 dnů poté, co Vsetín navštívil **císař Josef II.** Kazatel přišel nejprve do Prlova. Zpráva o jeho příchodu se bleskurychle roznesla po okolních vesnicích plných obyvatel hlásícím se k nepovolenému evangelickému náboženství. Říkalo se, že kazatel přišel z Těšína a že přinesl další císařův dekret o náboženské svobodě. Nebyla to však pravda. Kazatel sám sdělil svým přátelům, že přichází z Uher a že do Püchova přijel po vodě. V pátek dne **12. května 1780** sloužil večeři Páně na pasekách v **Senince** v místě, kde se dnes říká „**Kubíkův žleb**“, na hranicích s **Liptálem**. Ze všech stran přišly na toto místo tisíce evangelíků. Zprávu o příchodu kazatele se však nepodařilo utajit úplně a do Seninky se vypravil vizovický rychtář s ozbrojenou stráží, aby kazatele zatkl. Byl již večer a rychtář se prodral zástupem až k místu, kde kazatel seděl za stolem, na němž byla svítilna, džbán s vínem, pytel s chlebem a kniha. Rychtář s dráby se kazatele dotazovali, kdo je, odkud přichází a požadovali po něm průkazní listiny. Ten se nemohl prokázatí ničím a rychtář jej vyzval, aby jej následoval do Vizovic. V tom zasáhl shromážděný dav. Obklopil rychtáře a dráby, odňal jim zbraně a rychtáře na místě pobili za jeho opovážlivost. Když svítalo, dav v počtu 4000 osob se rozdělil na pět proudů, které pak táhly za zpěvu písní do lesů k Hošťálkové a Pržnu.

Kazatel byl odveden k Matouši Košutovi do Lhoty. V jeho stodole pokračoval k podávání večeře Páně po celý den až do večera. Později se bez újmy vrátil zpět na Slovensko, a to přes přísná opatření úřadů, které se jej chtěly zmocnit za každou cenu. Jak bylo později zjištěno, statečným kazatelem, který navštívil Valašsko byl **Jan Trnovský**, tehdy asi 60 letý, z Drškovců. Bezprostředně po návštěvě kazatele Trnovského nastalo vyšetřování těch poddaných, kteří se podíleli na jejím organizování.

V těchto letech „**Kubíkův žleb**“ bohužel nijak nepřipomínal toto památné setkání obyvatel **Liptálu**, Seninky a okolních valašských obcí. Pouze v období politického uvolnění počátkem sedmdesátých let 20. století dne **13.září 1970** se zde uskutečnilo skromné setkání evangelíků z Liptálu, Seninky a okolních obcí, které si tuto událost připomnělo.

Slovo bratra faráře Jaroslava Vody při odhalení PAMĚTNÍHO KAMENE Na Bílé dne 5. července 2010

Vážím si toho, že jsme se tu dnes shromáždili, a že tu mohu být s vámi. Vzpomínám si, že jsme se v 70. letech spolu se Seninskými sešli na Vartovni, kde jsme pálili hranici a vzpomínali na M. J. Husa. V září roku 1970 jsme pak konali shromáždění v Kubíkově žlebě, kde jsme si připomínali veliké tajné shromáždění valašských evangelíků, které se konalo v r. 1780.

V 90. letech jsem pak na několika místech vzpomínal při hranici na M.J. Husa spolu s Liptálskými a Lhotskými a dnes jsme tu všichni spolu ze Seninky, Liptála, Lhoty, Leskovce, Ratiboře a z dalších obcí a všechna nás zde spojuje památka MJH a vzpomínka na tajné shromáždění valašských evangelíků, které se konalo nedaleko odtud v Kubíkově žlebě před 230 roky.

Když jsem slyšel, že se shromáždíme právě zde, napadlo mě, jak je to zvláštní, že M.J.Hus, učený muž, který stál v čele univerzity a psal i latinské spisy, dokázal oslovit svým kázáním a působením všechny vrstvy obyvatelstva a jeho vliv pronikl až sem do valašských údolí a kotárů a získal zdejší lid.

A nejenže Husův vliv pronikl z Prahy až sem do tohoto odlehlého kraje mezi lesy a pastvinami, ale on za pár let nezanikl a připomněl se po 365 letech, když se zde 12. května 1780 tajně sešlo veliké shromáždění evangelíků, když se po kraji rozšířila zpráva, že sem přijde kazatel ze Slovenska. Někteří pravděpodobně doufali, že kazatel přinese zprávy o chystané náboženské svobodě. Ve žlebě byl připraven stůl, na něm džbán vína a rozsvícená lucerna a pytel s bochníky chleba pro Večeři Páně. Podle množství toho chleba se odhaduje, že se počítalo s účastí až do několika tisíc lidí. Tak veliké sejití lidu se ovšem nepodařilo utajit a tak není divu, že se tak dostavil vizovský rychtář s ozbrojeným doprovodem a pokusil se kazatele zatknout. Valaši však svého kazatele nenechali na pospas, rychtáře i jeho doprovod odzbrojili a kazatele odvedli do bezpečí.

Kazatel pak ještě na různých místech, jmenovitě ve Lhotě a Hošťálkové vysluhoval tajně Večeři Páně a pak přes Hovězí odešel na Slovensko. Někteří z těch, kteří shromáždění svolali, byli pak vyšetřováni a vězněni. Když krajem projížděl císař Josef II., obrátili se na něho valašští evangelíci s žádostí o ukončení pronásledování a v roce 1791 se dočkali Tolerančního patentu, který vyhlašoval náboženskou snášenlivost.

Ode dneška (5.7.2010) má tuto událost připomínat tento pamětní kámen. Při jeho odhalení se sluší vzpomenout na br. Josefa Cedidlu ze Seninky č. 40 /u Mynářů/, který se věnoval historii své rodné Seninky a velice si přál, aby byl odhalen pamětní kámen v Kubíkově žlebě.

Dnes je umístěn zde, aby ho viděli ti, kteří tudy jdou na Vartovnu. I za bratra Cedidlu děkuji těm, kteří se o postavení tohoto kamene zasloužili.

Dnes už uplynulo 230 let od onoho shromáždění a 595 let od upálení MJH. A tu myslíme na to, jaké to bude za 50 nebo 100 let. Zůstane tato památka živá? Kámen by to měl vydržet /pokud ho nějaký darebáci nepoškodí/, ale my teď myslíme na lidi, kteří zde budou žít. Zůstane v jejich životě a víře živá tato památka? Co jim chceme předat a co by měli uchovat?

Co je z toho odkazu živé v nás a co by mělo zůstat živé i v budoucnosti? Nejde jen o vzpomínání, ale o živý duchovní odkaz. V čem by ten odkaz měl spočívat?

Zkusme to krátce říci takto:

Mistr Jan Hus chtěl, abychom hledali pravdu o tom, jaká je skutečná Boží vůle pro náš život. Nikoli vůle církevních a světských vrchností. Církevní vrchnosti Husa i jeho následovníky vyslychaly a soudily a světské vrchnosti upalovaly a trestaly. Husovi šlo o to, jaká je skutečná Boží vůle a o to šlo i těm, kteří se zde před 230 lety shromáždili ke svaté Večeři Páně a tyto otázku bychom si odtud měli odnést i my do své přítomnosti a budoucnosti: Jaká je skutečná Boží vůle pro život každého z nás i našich rodin i naší i společnosti.

Ten kámen zde zůstane, ale ta otázka po skutečné Boží vůli ať nás provází a ať nám ukazuje k dobrému životu v pokoji, pravdě a lásce.

Proslov starosty obce Liptál Miroslava Vaculíka

Vážení hosté,

Dovolte mi, abych vás jménem obce Liptál pozdravil na tomto slavnostním shromáždění. Mnozí z nás jsou v těchto místech poprvé a mnozí z nás až dosud nevěděli, že toto místo pro naše předky tolik znamenalo.

Když jsme lidem oznamovali datum a místo tohoto shromáždění, všichni se ptali, zda se sem dá dojet autem. Je možné, že obtížná dostupnost tohoto místa i mnohé odradila od účasti na tomto setkání. A tak jako vždy v takovýchto okamžicích začínám srovnávat život lidí na Valašsku tehdy a dnes. Tehdy bez aut i jiných dopravních prostředků, bez mobilů a místního rozhlasu, tajně, a přece ve velém počtu. Tehdy lidé sedření prací na poli od časného rána do pozdního večera, a přece se v neděli vydávali opět do polí, do přírody, většinou obhlédnout úrodu, mnohdy také vyslechnout si slovo Boží a najít posilu, útěchu i radost v kázání.

A tak bych chtěl Vám všem, kteří jste sem přišli, abyste se stali svědky historického odhalení pamětního kamene na počest událostí, které se v těchto místech staly před dvěma sty třiceti léty, poděkovat, že jste se rozhodli přijít sem a uctít památku svých předků. Věřím, že účast na tomto shromáždění bude pro vás, vaše děti i vnoučata připomínkou, že tak jako naši předkové, i my bychom se měli scházet, radovat se společně, že můžeme svobodně vyznávat svou víru, že můžeme společně prožívat okamžiky radosti, že si můžeme navzájem být oporou v těžkostech a nesnázích, které nám život přináší. Přál bych si, aby setkání na tomto místě se stala tradicí nejen jako připomínka událostí dávno minulých, ale i jako příležitost k setkání i prezentaci myšlenek a názorových proudů, které jsou aktuální v naší církvi i celé společnosti.

Ještě jednou Vám děkuji a přeji příjemné prožití dnešního večera.

Seninka jako součást Leskoveckého sboru

Samostatný farní sbor Českobratrské církve evangelické v Leskovci vznikl v roce 1952. Předtím existoval v Leskovci od roku 1940 filiální sbor Českobratrské církve evangelické patřící však pod vsetínský sbor. Součástí tohoto sboru byla od roku 1952 i Seninka. Pro evangelíky ze Seninky se stalo mnohem výhodnější dojíždění na pravidelné nedělní bohoslužby do Leskovce, než často lopotné putování přes kopec do Liptálu. Evangelíci z Leskovce stejně jako u Ustí do té doby patřili pod farní sbor na Vsetíně.

Prvním farářem samostatného sboru v Leskovci byl Jaromír Hána a to v letech 1952 do konce roku 1953, kdy odešel do Zlína (tehdejší Gottwaldov).

Od počátku roku 1953 se stal farářem v Leskovci Miloš Řepka. Narodil se 9. února 1925 ve Znojmě, kam odešli jeho rodiče z Valašska za první republiky. Po Mnichovu v roce 1938 musel před Němci i s rodiči ze Znojma odejít. Za války po studiu na vsetínském gymnáziu byl totálně nasazen ve vsetínské zbrojovce (na objektu 7, posléze v hlavním skladu potravin). Po osvobození pokračoval ve studiu bohoslovectví. V roce 1947 získal dvouleté stipendium do USA, kde pokračoval ve studiu. Zde se seznámil se svou pozdější manželkou. Po skončení stipendijního pobytu se v roce 1949 vrátil do republiky, kde však již vládly jiné poměry. Vládnoucí komunisté mu nechtěli povolit vykonávat funkci faráře. Dokonce jej považovali za „imperialistického“ špiona. Vrátit se zpět ke své snoubence mu nedovolili a místo toho jej poslali na 30 měsíců do Pomocných technických praporů do Mimoně. U těchto vojensko-pracovních táborů byli umísťováni k výkonu základní vojenské služby nepohodlné protisocialistické živly (vedle farářů i synové továrníků, velkých sedláků, živnostníci a pod). Po návratu z vojny se mu přece jen podařilo získat povolení k výkonu faráře a od počátku roku 1953 jej osud zavál do nového samostatného sboru v Leskovci. Bydlel u rodiny Výchopňovy č.p.52, která jej obětavě přijala jako svého dalšího člena. Dnes se to zdá takřka normální, ale nesmíme zapomínat, že se jednalo o první polovinu padesátých let, kdy u velké části lidí vládlo nadšení z „nově budovaného socialismu“ podle vzoru Sovětského svazu. V tomto světě samozřejmě náboženství nemělo místo. O to více vynikne obětavost rodiny Výchopňovy. Farář Miloš Řepka byl mezi lidmi velmi oblíben a doháněl na nedělní nešpory a výuku náboženství samozřejmě i do Seninky. V květnu odešel za svou snoubenkou ilegálně přes tehdejší NDR a Západní Berlín do USA.

Nástupcem faráře Řepky se stal jeho kamarád a přítel Jaroslav Voda (*1930). Ten bydlel zpočátku taky u Výchopňů a později u Řezníčků č.p.47. Anna Řezníčková se stala později jeho manželkou. Po svém nástupu do Leskovce si farář Voda uvědomil, že sbor se vlastně nemá kde scházet ke svým bohoslužbám. V leskovecké škole byl pouze trpěn. Přes neochotu úřadů se pustil do díla, které se nesmazatelně zapsalo do historie leskoveckého sboru – výstavby sborového domu. Bylo to v době kdy se oficiálně hlásalo, že náboženství velmi brzy zanikne a jakákoliv stavba církevní budovy nebo dokonce kostela bylo v té době naprosto nemyslitelné. Proto byla stavba pro úřady pojata jako bytovka pro faráře. Na stavbě se obětavě podíleli i členové sboru ze Seninky (například Jaroslav Tomanec č.p.22 -*1918-+1990, Josef Kovář č.p.7 -*1908-+2002) samozřejmě vedle členů sboru z Leskovce a Valašské Polanky. Vlastní stavba sborového domu proběhla v letech 1960-1963. Je to možná jen shoda okolností, ale v téže době probíhala v Senince výstavba kulturního domu. Možná proto aby se Seninčané nemohli podílet na stavbě sborového domu v Leskovci, dostala Seninka peníze na stavbu kulturního domu jako jedna z prvních vesnic na Vsetínsku. Zatímco komunisté a jejich příznivci se účastnili dobrovolných brigád na stavbě kulturního domu v Senince, někteří věřící, kteří si zachovali tvář i přes to že to nebylo jednoduché veřejně se prohlašovat za věřícího, chodili na brigádu na stavbu sborového domu v Leskovci. Byli jistě i takoví, kteří stihli oboje. Modlitebna v Leskovci samozřejmě ani vzdáleně nepřipomíná kostel. Počátkem sedmdesátých let byla provedeno vybudování boční přístavby, čímž se kapacita modlitebny zvětšila. Jaroslav Voda působil v Leskovci plných třicet let. V roce 1988 přešel do Liptálu. Po několik let dojížděl do leskoveckého sboru evangelický farář z Huslenek Gregara. V roce 1994 byl zvolen kazatelem sboru nový mladý farář Libor Špaček rodák z Kyjova. Seninští evangelíci měli možnost každou první neděli v měsíci se účastnit nedělních bohoslužeb (nešpory), které se konávaly ve staré sokolovně (zbourané v roce 1963), v budově školy, kde bylo k dispozici i harmonium.

Později byla pro pravidelné nedělní bohoslužby upravena zasedací místnost v kulturním domě. Zde se konají pravidelné nedělní nešpory dodnes.

Seninští občané aktivně pracovali i ve staršovstvu sboru jako například Pavel Bělíček č.p.45, Alois Staněk č.p.84 nejnověji Marie Blažková č.p. 87 a celá řada dalších. Někteří dokonce vykonávali funkci kurátora sboru jako například Josef Staněk č.p.41 v letech 1953-1959 nebo Karel Bělíček č.p.2 v letech 1959-1965.

Počet aktivních věřících bohužel rok od roku klesal. Přestože v Senince až do sedmdesátých let bylo nepokřtěné dítě spíše jen výjimkou, návštěvnost pravidelných nedělních bohoslužeb trvale klesala. Přesto téměř každý pohřeb v Senince se konal za přítomnosti evangelického faráře. Po roce 1989 padla veškerá omezení ze strany státu a proto se zvýšil i zájem o život církve. Mnozí se za svou víru i styděli ,protože se to jaksi nehodilo k požadavkům vládní moci a státních úřadů veřejně zavrhnout jiné názory , než byly oficiální zásady „ vědeckého komunismu“. Byli i takoví , kteří byli členy komunistické strany a zároveň chodili do kostela nebo byli jen členy církve.

V roce 1998 měl farní sbor českobratrské církve evangelické v Leskovci (spolu s obcemi Seninka a Valašská Polanka) asi 800 dospělých členů , z nichž se pravidelně účastnilo nedělních bohoslužeb 47. Z 93 pokřtěných dětí sboru se účastnilo pravidelné nedělní školy pouze sedm. V samotné Senince bylo zapsáno jako členové

sboru 246 občanů z nichž se pravidelně jednou měsíčně (první neděle v měsíci) účastnilo nedělních nešporů pouze 26. Ve zprávě o činnosti sboru za rok 1998 je mimo jiné konstatováno že „ Seninští se na bohoslužbách sboru v Leskovci i v Senince podíleli více , než Leskovečtí, kteří musejí překonat jenom to závěrečné stoupání ke sborovému domu. ... jak to vypadá , patrně se rozběhnou biblické hodiny pro dospělé v Senince , zatímco v Leskovci mají tendenci skončit docela. “ Funkci kurátora sboru vykonává Miroslav Galda z Valašské Polanky.

Nový pohled na náboženské smýšlení občanů Seninky přineslo sčítání lidu v roce 1991 a 2001. Zatímco předcházející sčítání náboženskou otázku zcela ignorovalo ,mohli občané po změně politických poměrů v roce 1989 se veřejně přiznat ke svému náboženství. Při sčítání ke dni 1.3.2001 ze 317 obyvatel uvedlo při sčítání lidu 74 , že jsou bez náboženského vyznání. Je to výrazně více než tomu bylo při prvním „ svobodném“ sčítání v roce 1991, kdy pouze 51 obyvatel uvedlo při sčítání , že jsou bez náboženského vyznání. K příslušnosti k Českobratrské církvi evangelické se přihlásilo v roce 2001 158 osob (v roce 1991 to bylo 200 obyvatel). K římsko-katolickému náboženství se v Senince přihlásilo 18 obyvatel (v roce 1991 :40 osob).

Kazatelé sboru :

1952-1953 Jaromír Hána

1954-1958 Milouš Řepka

1958-1988 Jaroslav Voda

1988-1994 Miloslav Grygara

1994- dosud Libor Špaček

Dále viz:

TRADICE EVANGELICTVÍ V LIPTÁLE A SENINCE